

„אין החופש נקנה אלא במשמרתמיד“

(מתוך דברים בכנסת על בטחון המדינה וחוקי השרות)

ייהפך לבית יוצר של נוער חלוצי, בריא בגופו ונפשו, רב היזמה, עוזרות, כושר פעולה וכושר תנועה בעבודה, אשר לא יירתע מכל קושי ומכל סכנה.

החייל שלנו צריך להיות קודם כל אזרח מדינתנו במובן הנעלה של מלה זו. אזרח המושרש במולדת, בעבר האומה, בתרבותה ובלשונה, במאמצי יצירתה ובחזון עתידה. הצבא מן ההכרח שיושתת על אחוה לוחמת. הצבא, זוהי המסגרת היחידה במדינה בימינו, שבה נעלמות כל המחיצות העדתיות, המפלגתיות, המעמדיות והאחרות, וכל חייל שווה לשני במעמדו, בזכויותיו, במזונותיו, בשיכונו, במדיו. אחוה זו אסור שתהיה פורמאלית וחיצונית בלבד, אלא יש למלא אותה תוכן חיובי ותרבותי, אחוה של יעוד ותפקיד, אחוה של התעלות חברתית ותרבותית. —

* *

ההיסטוריה היהודית לא פינקה אותנו. אנחנו לא ירשנו מהדורות הקודמים, כאשר ירשו זאת עמים אחרים — עושר וחיסון ומרחבים ואוצרות טבע. במשך 40 יובלות ידע עמנו רק רדיפות ותלאות. אולם דבר אחד הוריש לנו עמנו, דבר גדול — כוח מוסרי גדול וכושר שכלי מופלא, אשר אינם נופלים מאלה שבכל עם ועם בעולם. עלינו להעלות ירושה מוסרית ואינטלקטואלית זו עד שיא יכולתה. עלינו להפרות אותה ולהנחיל אותה לנוער שיגדל פה ויבוא ארצה. בכל איש מצויים כוחות ואוצרות רוחניים שרק מעטים מהם באים לידי גילוי. הלחץ של צרכים היסטוריים ופעולת חינוך מכוונת, היודעת למצוא מסילות ללב אדם לקצוי נפשו, מסוגלים להראות, לגלות ולהפעיל בכל איש ואיש את המעיינות הגנוזים בתוכו, ולהעלות כל אדם לדרגה הגבוהה ביותר של גבורה וחלוציות. כל מפקד צבאי מוכשר יודע סוד זה ויודע להפוך את צבאו המורכב מבני בשר ודם ולעשותו לצבא גבורים על ידי מופת האהבה והכושר שהוא מגלה בעצמו. —

עמנו יצטרך לאמן חייל שיוכל לפעול גם ביחידות וגם בצוותא. החייל אינו צריך להיות, ואסור שיהיה, רק בורג פסיבי ומחוסר כושר פעולה עצמאית בתוך המכונה הצבאית הגדולה. גם במלחמתנו

מדינת ישראל נולדה במזל מלחמה. עלינו לזכור, שעל פי טבע הדברים, אין עמים מנוצחים שוכחים בנקל את מפתחם, הם מחפשים הזדמנות של נקמה... כל חולשה של ישראל עלולה לדרבן את שואפי הנקמה והרפתקני הקרבות בקרב עמי ערב. אין אנו רשאים להסתפק באמצעים ובכוחות שהביאו לנו את הנצחון בעבר... עלינו להסתכל בעתיד בעינים פקרות, ללא התרברבות וללא ביטול יכולתו של האויב. עלינו לראות את האויב הפוטנציאלי בעתיד, לא כפי שהופיע במלחמה שחלפה, אלא כפי שהוא עלול להופיע במלחמה שתהיה.

בעית הבעיות העומדת בפני צבאנו היא איכות העליונה. כל הידיעות הטכניות והמקצועיות שיש לכל צבא מתוקן בעולם, כל הסגולות הפיזיות והנפשיות הדרושות לכל חייל, כל השיקולים הארגוניים המעלים את היכולת הקולקטיבית של כוח הבטחון, כל אלה דרושים לנו לא פחות מאשר מה שהוא אחר. אבל, אלה בלבד, לנו לא יספיקו. כי בתוקף מצבנו המיוחד, הגיאוגרפי וההיסטורי, מן ההכרח שצבאנו יוסיף על כל אלה, נופך חשוב משלו, והוא הנופך החלוצי. רק בהעלאת יתרוןנו המוסרי והאינטלקטואלי, לפי יכולתנו, ימלא צבאנו את יעודו בקיום בטחון המדינה. — — —

* *

כרגע יש לנו הפוגה ממושכת, פחות או יותר, וניתנת לנו האפשרות לבנות את צבאנו מתוך מחשבה תחילה, בלי לחץ דוחק של אויב בשעה. אנו נתבעים לארגן את צבאנו מתוך תכנון שקול, בנוי על שני יסודות עיקריים: (א) הנסיון והמדע הצבאי בעולם בשלביו העליונים. (ב) הצרכים והתנאים המיוחדים של מדינת ישראל ועם ישראל.

* *

צבא באומה מתוקנת יכול להיות, וצבאנו חייב להיות, גורם מחנך, מעלה, מבריא. הצבא לא יעשה את שליחותו במדינת ישראל, לא כלפי חוץ ולא כלפי פנים, אם השירות הצבאי לא יהיה מכוון לקראת העלאת מעמדו הגופני, התרבותי והמוסרי של הנוער. בעיות הבטחון שלנו, וגם בעיות בנין אומתנו, לא ייתכנו ולא יפתרו אם הצבא לא

ידע לקיים את זה. אם העם לא ידע לעמוד במבחן לא יועיל לו הצבא ולא הנשק, כי זאת תהיה מלחמת השמד.

שנת ההכשרה הראשונה מכוונת קודם כל לבנות עם, לתת חישוקים רוחניים, חבריים, חינוכיים, לשרי ניים, משקיים, חישוקי עבודה, סביב האבק הזה והקרעים האלה והשבטים האלה. זהו הצורך החינוכי הגדול ביותר שלנו. ושנה כזאת של הכשרה ע"י המדינה, כלומר ע"י הכלל, באמצעי הכלל, במסגרת הכלל, בשדה, במשק שלנו, פעם בגליל, פעם בשומרון ופעם בדרום — הוא לא מחוייב להיות כל תשעת החדשים במקום אחד — בתוך סביבה מחנכת, אוהבת, מסורה ונאמנה — זה יבנה עם, זה יתן את היסוד לבטחון, יען כי הבטחון נשען על עם, ועלינו לעצב עם.

האיסטרטגיה שלנו, אם ניתקף, לא תהיה דפנה סיבית אלא אופנסיבית. הגנה סטטית לא תעמוד לנו. תהיינה דרושות פעולות מקובצות של כוחות גדולים, של יחידות רבות ויחידות משולבות לא רק של חיל היבשה, אלא של חיל היבשה, חיל האוויר, וחיל-הים, ובמקרים רבים כשהם עובדים ביחד.

כרגע המלחמה היא טוטלית, מלחמה על כל אדם ועל כל ישוב. ובכן, אני מניח שהגברים, שהם באמת יהיו הצבא הקרבי, הם לא יישבו בבתיהם, הם ילכו למדינה הזרה, האויבת, להלחם שם. וגם אם הגברים יישארו — האם האויב יבחין בין גבר לאשה? בטרם שהאשה הולכת לאיזה ישוב, היא צריכה לדעת את זאת. כך הם תנאי המלחמה בימינו. ואסור לשלוח אשה למקום, אם היא אינה יודעת להשתמש במכור נתייריה.

* *

אם נשקיע קצת מאמצים חמריים ורוחניים, טיפול, טיפוח, אהבה, נגייס את הכוחות הרוחניים שב-תוכנו, את הכוחות המשקיים שבתוכנו ואת הכוחות הצבאיים, ונקח את הנערים והנערות בני 18 ונשלחם לשדה, למשק, ללמוד קשת, ללמוד עבודה חקלאית, ונחנך את הנוער הזה לעבודה, לסדר, לנקיון, לעבר-רית, למשמעת, לאהבת המולדת, לעוז-רוח, לחברות, לאחריות, לנאמנות — זה יהיה בית-היוצר של האומה הגדולה.

הנוער שלנו, בגיל הכי צעיר, בגיל הכי קולט, אם ניתן לו מה שחסר לו הוא יהיה לחזון ולתפארת. הוא ישנה את דמותה של האומה העברית, היא לא תהיה עוד אומה שסועה אלא חזון עם יכולת של עבודה, ואם יהיה צורך, יכולת של מלחמה.

זהו הדבר שאנו צריכים לעשות בכוח הגיוס.

הראשונה, מילאה הפעולה הפרטיזנית תפקיד חשוב וצעירינו שבאו בעיקר מההגנה היה להם כושר מיוחד לפעולות פרטיזניות. אם תבואנה מלחמות גם בעתיד לא נמנע גם אז מן הצורך בפעולות כאלה. היוזמה האישית של כל חייל, כשרון התמצאותו, בכל מקום, בהר ובשפלה, בעמק ובגיא, בשטח פנוי וסגור, בשדה ובשכונה עירונית, ובכל שעה משעות היום, ביום ובלילה, בחום ובקור, בסגריר וביום יפה, הכרת הארץ וסביבתה, כושר תגובה מהירה לכל קושי ומכשול בלתי צפוי, עצמאות פיזית ורוחנית — סגור לות אישיות אלה הן תנאי הכרחי לכשרנו הצבאי.

* *

כל מה שנדרש ממפקד צבאי אידיאלי בארצות המתקנות ביותר, נדרש גם ממפקד בצבא ההגנה לישראל, אבל ממנו נתבע עוד נופך אחד חשוב: — עליו להיות לאיש מופת ודמות מחנכת. לא די למפקד בידיעות טכניות, מקצועיות וכושר אדמיניסטרטיבי וקרבי, נאמנות ומסירות, גבורה פיזית ומוסרית — בלי אלה כמובן לא יצלח שום מפקד — אבל החומר האנושי שממנו נבנה וייבנה צבאנו, והתנאים ההיסטוריים המיוחדים שבהם אנו נתונים, מחייבים שמפקד בצבא ההגנה לישראל יהיה מחונן בשאר-רוח ויהווה בחייו, בהליכותיו ובהתנהגותו מופת חי לחייליו.

בטחון המדינה מחייב את הטובים והמעולים והנאמנים ביותר בתוך הנוער, כל אלה שעולים על חבריהם מבחינה מוסרית ואינטלקטואלית שיתנדבו לשרות קבע בצבא ההגנה לישראל, ויראו בעבודה זו שליחות חלוצית עליונה.

* *

אנו מזהים את המושג של צבא עם המושג של בטחון. נכון הוא, שיש לצבא שייכות לבטחון, אולם יש להעמיד את הצבא לחוד ואת הבטחון לחוד. בטחון הרי הוא דבר רחב יותר ונוקב יותר מאשר צבא.

הבטחון ביחס אלינו אינו בטחון ביחס לעמים אחרים. יש הבדל בין שאלת הבטחון שעומדת בארצות אחרות ובין הבטחון שלנו. והכרחי שלא נטעה; המלה, שאלת-הבטחון אינה שאלת עצמאות, אינה שאלת גבולות. זו גם שאלת עצמאות, זו גם שאלת גבולות. אבל זה משהו יותר — זוהי שאלת היותנו או אי-היותנו. וכשעומדת שאלה כזאת — אין שאלה יותר נוקבת ממנה.

הבטחון מונח לא בצבא, לא בנשק ולא בביצור-רים. הבטחון כמובן זה העומד אצלנו, תלוי בדבר אחד, ובדבר אחד בלבד — העם כולו! ושהעם